

De Public Affairs Monitor wordt wekelijks opgesteld door het team Public Affairs van UWV. De PA-monitor geeft een overzicht van relevante ontwikkelingen in de politiek en bij strategische stakeholders.

Inhoud

- Minister Schouten beantwoordt Kamervragen over samenloop regelingen en het effect op toeslagen 2
- Minister Schouten beantwoordt Kamervragen over vroegpensioen 2
- Commissiedebat Digitale Dienstverlening..... 2
- OVAL: belangrijk dat werkgevers investeren in mentale gezondheid werknemer.. 3
- Beantwoording schriftelijk overleg voorhang ontwerpbesluit beëindiging overgangsrecht Wet werken na de AOW-leeftijd gerechtigde leeftijd 3
- Eerste Kamer neemt Wet digitale overheid aan 4
- Vakbonden lanceren petitie voor inkomensondersteuning oudere werklozen 4
- Bonden en verzekeringsartsen willen rol verzekeringsarts bij RIV-toets behouden 4
- Landelijke Cliëntenraad publiceert jaarverslag 5
- Kabinetsreactie 'Gerichte coronasteun, een verkenning van de mogelijkheden'.... 5
- Commissiedebat Wet Open Overheid..... 6
- Colofon 6
- Corporate Intelligence 7

Minister Schouten beantwoordt Kamervragen over samenloop regelingen en het effect op toeslagen

1. Op 23 maart beantwoordt minister Schouten (Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen) mede namens de staatssecretarissen van Financiën Kamervragen van Maatoug (GroenLinks) over de kabinetsreactie op een brief van de landelijke organisatie voor sociaal raadslieden (LOSR). Deze brief uit november 2022 gaat over de samenloop van regelingen en het effect op toeslagen. Directe aanleiding voor de brief was een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep (CRvB) over de situatie van een echtpaar in Arnhem. Door een ingewikkelde samenloop van regelingen kreeg dit echtpaar niet de toeslagen waar het wel recht op had. Het betreffende echtpaar ontvangt aanvullende bijstand op een WIA-uitkering. Door een gebrekkige afstemming van fiscale regelingen krijgt dit echtpaar minder toeslagen dan wanneer het alleen bijstand zou ontvangen. Ondanks het netto minimuminkomen heeft dit echtpaar namelijk een bruto inkomen dat hoger ligt dan het bijstandsniveau. Dit leidt tot minder recht op toeslagen. De CRvB oordeelde dat de gemeente Arnhem dit met terugwerkende kracht moet vergoeden. Maatoug vraagt de minister waarom pas in 2022 door de uitspraak van de CRvB een doorbraak in dit dossier is geforceerd terwijl het knelpunt al sinds 2016 in beeld is. Schouten antwoordt dat opeenvolgende kabinetten de afgelopen jaren hebben geprobeerd om het knelpunt op te lossen maar hier tot op heden niet in zijn geslaagd. Zij geeft een overzicht van oplossingsrichtingen die zijn verkend, met daarbij de reden waarom deze oplossingen onuitvoerbaar zijn. Zo worden een tegemoetkoming via UWV, een ambtshalve toekenning van het maximale toeslagbedrag door Dienst Toeslagen of een individuele toetsing door Dienst Toeslagen (of een maximale toeslag passend is bij de huishoudsituatie) door de uitvoering zeer complex tot onuitvoerbaar geacht. Ook andere oplossingen blijken tot nu toe niet succesvol. **(zie bijlage 1: beantwoording Kamervragen samenloop regelingen)**

Minister Schouten beantwoordt Kamervragen over vroegpensioen

2. Op 23 maart beantwoordt minister Schouten (Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen) mede namens minister Van Gennip (SZW) Kamervragen van Van Beukering (D66) over het bericht '*Vakbonden zoeken naar nieuwe varianten voor opbouw vroegpensioen*'. Van Beukering vraagt hoe dit streven naar vroegpensioen zich verhoudt tot de kabinetsinzet voor een leven lang ontwikkelen. Minister Schouten antwoordt: '*Het is belangrijk dat zoveel mogelijk mensen gezond en met plezier doorwerken tot aan hun pensioen. Inzet op duurzame inzetbaarheid en een leven lang ontwikkelen is nodig om dit te bereiken.*' De minister geeft aan dat ze in gesprek is met sociale partners over hoe private (opleidings)middelen goed kunnen worden gecombineerd met publieke middelen om bij te dragen aan dit streven. Ze noemt hierbij onder meer het STAP-budget. Door te zorgen dat werknemers zich tijdens hun loopbaan blijven ontwikkelen, is de kans groter dat zij tot aan hun pensioen met plezier en in goede gezondheid blijven werken in plaats van voor vroegpensioen te opteren. **(zie bijlage 2: beantwoording Kamervragen vroegpensioen)**

Commissiedebat Digitale Dienstverlening

3. Op 23 maart houdt de vaste Kamercommissie Digitale Zaken het commissiedebat Digitale Dienstverlening. Namens het kabinet is staatssecretaris Van Huffelen (Digitalisering) aanwezig. Alle Kamerleden in de commissie benadrukken het belang van goede bereikbaarheid van de overheid. Digitale dienstverlening is effectief en efficiënt en kan uitkomst bieden voor mensen die geen tijd hebben om naar een loket te komen, maar uit recente onderzoeken blijkt dat er vier miljoen Nederlanders zijn die minder digitaal vaardig zijn. Zij moeten ook goed geholpen worden. Ook hebben diverse Kamerleden er vraagtekens bij de hoge doelen die men heeft op ICT. De commissie ziet dit liever iets minder ambitieus, om het haalbaar en betaalbaar te houden. Meerdere partijen uiten ook hun zorg over het

groeidend tekort aan ICT-personeel mede als gevolg van de vergrijzing. Van Weerdenburg (PVV) vraagt of het gebruik van AI hier nog een uitkomst in kan zijn. Staatssecretaris van Huffelen benadrukt het belang van goed bereikbare dienstverlening, digitaal maar ook offline. Begin 2024 moet er één startpunt zijn waar de burger terecht kan met alle vragen over de overheid en vanaf daar doorverwezen wordt naar de juiste organisatie om hem/haar te helpen. Via het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) worden burgers geholpen om vaardiger te worden met een digitale overheid. Dat vergroot het doenvermogen van de burger en zorgt voor minder onzekerheid bij degene die met een digitale overheid te maken krijgen. De staatssecretaris geeft tegelijkertijd ook aan dat alle vitale diensten (zowel publiek als privaat) altijd ook offline benaderbaar moeten zijn. Verder vertelt zij over de eerste verkenningen met automatisch uitkeren op basis van gegevensuitwisseling. Ook is er een experiment voor regelingen bij schuldproblematiek die nu (te) weinig worden gebruikt. Om de gestelde doelen te halen is goed gekwalificeerd personeel een voorwaarde, dit heeft prioriteit en er wordt binnenkort ook een nieuwe campagne gestart. Aan het einde van het debat zegt Van Huffelen Kamerbrieven toe over de contactfunctionaliteit van de 'één overheid'-site, het experiment met proactieve dienstverlening en het aantrekken van nieuw ICT personeel. Er wordt geen tweeminutendebat aangevraagd.

OVAL: belangrijk dat werkgevers investeren in mentale gezondheid werknemer

4. Op 22 maart meldt OVAL dat het ziekteverzuim door werkstress en burn-out door de arbeidsmarktkrapte enorm toeneemt. Hetzelfde werk moet door stijgend ziekteverzuim door minder mensen worden gedaan. Dit leidt tot meer werkdruk en extra uitval. Dat is zorgwekkend, zegt Elwin Wolters, directeur van OVAL. *'Het is van groot belang dat werkgevers gaan investeren in de mentale gezondheid van werknemers'*, zegt Wolters. *'In het belang van hun werknemers, maar ook in hun eigen belang.'* Preventie kost volgens OVAL namelijk een stuk minder dan de kosten van een zieke werknemer. *'Echter, werkgevers zijn op dit moment meer bezig met overleven dan met preventie. Daarbovenop verdienen de investeringen in preventie zich pas over jaren uit. Geld voor preventie hebben werkgevers nu niet. Hier ligt een belangrijke taak voor brancheorganisaties en paritaire fondsen om investeringen in de mentale gezondheid te stimuleren. En dit gebeurt al veelvuldig.'* Om werkgevers meer te stimuleren om in preventie te investeren, pleit OVAL ervoor om dit fiscaal aantrekkelijker te maken.

Beantwoording schriftelijk overleg voorhang ontwerpbesluit beëindiging overgangsrecht Wet werken na de AOW-leeftijd gerechtigde leeftijd

5. Op 22 maart stuurt minister Van Gennip (SZW) de Tweede Kamer de antwoorden op vragen over het beëindigen van het overgangsrecht Wet werken na de AOW-gerechtigde leeftijd. De leden van D66 geven aan verbaasd te zijn over het sterke verschil van de sociale zekerheid tussen werknemers vóór en na de AOW-gerechtigde leeftijd. Dit *'omdat er sprake is van normale concurrentie tussen sollicitanten en dat kosten of arbeidsrechtelijke voorwaarden nauwelijks een rol spelen'*. Daarom vragen de Kamerleden of het kabinet kan reflecteren op de wenselijkheid van het direct verhalen van de zorgverzekeringswet (ZW)-uitgaven op de werkgever in plaats van de systematiek met een premie. *'Deelt het kabinet de opvatting dat hiermee het risico van het inhuren van een werknemer die de AOW-gerechtigde leeftijd heeft bereikt groter wordt voor kleinere werkgevers en dat het daarom wenselijk kan zijn om deze risico's te delen met andere werkgevers, door een premie te betalen aan het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV)'*, vragen deze leden. Minister Van Gennip geeft aan dat bij de voorbereiding van de Wet werken na de AOW-gerechtigde leeftijd een systematiek van premieheffing voor de ZW-lasten aan de orde is geweest. *'Zoals in de memorie van toelichting bij die wet is aangegeven, is op basis van de uitvoeringstoetsen van UWV en de Belastingdienst toentertijd afgezien van een premieheffing. In plaats daarvan is gekozen voor het direct verhalen van de ZW-*

lasten op de werkgever. De gekozen systematiek is vooral ingegeven door uitvoeringsmogelijkheden', aldus de minister. De systematiek zorgt er volgens de minister inderdaad voor dat kleine werkgevers de eventuele ZW-lasten voor AOW-gerechtigde werknemers niet kan delen met andere werkgevers. Daar staat volgens haar wel tegenover dat de duur van de ZW-uitkering beperkt is tot (op dit moment nog) 13 weken. Dit wordt vanaf 1 juli 2023 zes weken. (zie bijlage 3: inbreng schriftelijk overleg)

Eerste Kamer neemt Wet digitale overheid aan

6. Op 21 maart neemt de Eerste Kamer de Wet digitale overheid aan. De Wet digitale overheid is het begin van een reeks van regelgeving om de overheid op verschillende niveaus verder digitaal te maken. Volgens het kabinet is aanpassing van de overheid aan de digitale samenleving niet alleen noodzakelijk, maar biedt het ook mogelijkheden voor een betere dienstverlening. De aangenomen wet bevat: de bevoegdheid om bepaalde standaarden te verplichten in het elektronisch verkeer van de overheid; het stellen van regels over informatieveiligheid; de verantwoordelijkheid voor het beheer van de voorzieningen en diensten binnen de zogeheten generieke digitale overheidsinfrastructuur; regels over de digitale toegang tot publieke dienstverlening voor burgers en bedrijven. Het aangenomen voorstel is op punten aangepast naar aanleiding van door de Eerste Kamer geuite vragen en zorgen over privacybescherming. In het bijzonder is aandacht gevraagd voor het grote belang van de bescherming van persoonsgegevens in relatie tot de positie van (grote) private technologie ondernemingen. Om tegemoet te komen aan deze vragen en zorgen worden in de het aangenomen voorstel privacy by design, verbod op het verhandelen van gegevens en open source vastgelegd in de wet.

Vakbonden lanceren petitie voor inkomensondersteuning oudere werklozen

7. Op 21 maart publiceren vakbonden FNV, CNV en VCP een petitie voor het behoud van de Inkomensondersteuning voor Oudere Werklozen (IOW). De IOW-regeling is voor oudere werklozen van wie de ww-uitkering afloopt, maar die nog geen recht hebben op een aow-uitkering. De IOW is een tijdelijke regeling die afloopt op 1 januari 2024. De vakbonden vinden dat de regeling moet worden verlengd omdat oudere werklozen nog steeds moeilijk aan de slag komen op de arbeidsmarkt. De petitie stelt: *'Het streven was dat de kansen van ouderen op de arbeidsmarkt op termijn gelijk aan die van andere zouden worden en daarmee de IOW overbodig wordt. Echter, het is nog steeds zo dat het voor grote groepen ouderen zeer lastig is weer aan de slag te komen.'* Op 28 maart wordt de petitie aangeboden aan de Tweede Kamer. Bovendien voeren de bonden op 30 maart actie voor de Tweede Kamer omdat die dag het commissiedebat Uitvoering sociale zekerheid plaatsvindt. Op de website van FNV staat een [video](#) waarin Anneke Letschert, lid van FNV Uitkeringsgerechtigden en bestuurslid van de Centrale Cliëntenraad UWV, uitlegt waarom de IOW-regeling volgens haar moet blijven.

Bonden en verzekeringsartsen willen rol verzekeringsarts bij RIV-toets behouden

8. Op 21 maart bieden vakbonden FNV, CNV en VCP samen met de verenigingen voor verzekeringsartsen NOVAG en NVVG een petitie en brief aan in de Tweede Kamer. De organisaties roepen de Tweede Kamer op tot het behoud van de rol van de verzekeringsarts in de toets op het re-integratieverslag (de zogeheten RIV-toets). De Tweede Kamer behandelt binnenkort een wetsvoorstel dat het advies van de bedrijfsarts leidend maakt in de RIV-toets. In de petitie geven de vakbonden aan het wetsvoorstel overbodig te vinden. Dit omdat volgens de vakbonden de werkgevers voldoende zijn ontzorgd door de ontzorgverzekeringen. Ook voeren de bonden aan dat de onafhankelijke Commissie Toekomst Arbeidsongeschiktheidsstelsel (Octas) nog uitgebreid naar het hele stelsel aan het kijken is. Bovendien zou de positie van de werknemer worden aangetast. Volgens de

vakbonden *'drijft het wetsvoorstel structureel 4.000 mensen onnodig de WIA in.'* Wim Van Pelt, voorzitter NOVAG: *'De politiek denkt misschien dat dit wetsvoorstel de druk op verzekeringsartsen vermindert. Maar 80% van de verzekeringsartsen denkt dat het wetsvoorstel juist zal leiden tot minder re-integratie van zieke werknemers, meer werk voor verzekeringsartsen en meer WIA instroom. Om nog maar te zwijgen over de onzekere rechtspositie en procedures waarin zieke werknemers terecht zullen komen. Laat ons onze onafhankelijke rol vervullen, die is nodig.'* (zie bijlage 4: petitie en bijlage 5: begeleidende brief)

Landelijke Cliëntenraad publiceert jaarverslag

9. Op 20 maart publiceert de Landelijke Cliëntenraad (LCR) haar jaarverslag over 2022. Een aantal gebeurtenissen van het afgelopen jaar worden uitgelicht, zoals het afscheid van Amma Asante als voorzitter van de LCR. Op 1 november werd zij opgevolgd door voormalig D66-politica Fatma Koşer Kaya. Ook de Avond van de Publieke Dienstverlening waarbij UWV en SVB hun knelpuntenbrieven presenteerden wordt uitgelicht. Daarnaast gaat het jaarverslag in op de campagnes #hetgaatovermij en #praatmeeoverUWV. Deze campagnes riepen mensen op om hun ervaringen met (onder meer) UWV te delen met de LCR. Uit het jaarverslag: *'De uitkomsten - die anoniem zijn gemaakt - zijn doorgenomen met UWV en ook met de Tweede Kamer. Uiteindelijk hopen we dat ook deze ervaringen van mensen leiden tot verbetering van uitvoering en beleid. Vanwege het grote succes van de campagne zetten we dit middel de komende jaren vaker in.'* (zie bijlage 6: jaarverslag LCR)

Kabinetsreactie 'Gerichte coronasteun, een verkenning van de mogelijkheden'

10. Op 17 maart wordt de Kabinetsreactie op 'Gerichte coronasteun, een verkenning van de mogelijkheden' naar de Kamer gestuurd. De kabinetsreactie stelt dat Nederland wat betreft het coronavirus in de zogenoemde endemische fase is beland. Mocht het virus desondanks weer opleven, dan wil het kabinet de samenleving zoveel mogelijk openhouden en is de inzet vooral gericht op preventie, niet op tijdelijke sluiting van bedrijven. Maar mocht in het uiterste geval een volledige en langdurige sluiting toch nodig zijn, dan wil het kabinet ondernemers in die situatie zo gericht mogelijk steunen. Tijdens de coronacrisis zijn voortdurend pogingen gedaan om coronasteun gericht en sectoraal vorm te geven. Die liepen volgens het kabinet stuk op uitvoeringstechnische problemen. Op verzoek van het kabinet hebben externe onderzoekers daarom de mogelijkheden voor meer gerichte coronasteun in kaart gebracht. De onderzoekers geven aan dat het afbakenen van steun op basis van SBI-codes tijdens de pandemie niet juridisch houdbaar is. SBI-codes worden door de Kamer van Koophandel (KvK) toegewezen op basis van de omschrijving van bedrijfsactiviteiten die ondernemers bij de KvK aanleveren. Deze codes bleken echter niet altijd actueel of accuraat. Daardoor kregen ondernemingen die het wel nodig hadden geen steun en andersom. De onderzoekers hebben hier nogmaals naar gekeken, maar hieruit is geen manier gevonden om steun af te bakenen via SBI-codes die zowel juridisch houdbaar als uitvoeringstechnisch haalbaar is. *'UWV heeft op dit moment SBI-codes niet in de systemen staan, maar werkt aan de hand van loonheffingenummers. UWV heeft zelf geen mogelijkheid om een goede koppeling tussen een loonheffingnummer en SBI-code te maken. Voor het maken van zo'n koppeling zou UWV afhankelijk zijn van een ketenpartner, waarbij het onzeker is of de ketenpartner wel altijd de juiste koppeling kan maken. Een toewijzing is namelijk altijd gebaseerd op de interpretatie van de partij die de toewijzing uitvoert. De interpretatie en toewijzing alsmede de controle hierop is foutgevoelig en vereist veel handmatige acties en leidt mogelijk tot veel bezwaren. De capaciteit die dat zou vragen, alsmede de capaciteit die benodigd zou zijn voor het inrichten van de slow track, maakt deze optie ook voor UWV onuitvoerbaar'*, omschrijft de kabinetsreactie. Het kabinet concludeert dat het daarmee niet mogelijk is gebleken om coronasteun op grote schaal via SBI-

codes af te bakenen op een manier die juridisch houdbaar en uitvoerbaar is. Het kabinet zal deze optie dan ook niet nader uitwerken of onderzoeken. Daarmee concludeert het kabinet dat het niet haalbaar blijkt om bij een volledige, langdurige sluiting van sectoren grootschalig en geautomatiseerd sectorale steun te verlenen. De enige resterende manier om eventuele steun te richten is daarmee via de parameters van de NOW-regeling (zoals de omzetverliesdrempel). Het kabinet heeft eerder aangegeven dat bij volledige en langdurige sluiting – waarbij exceptioneel veel van sectoren wordt gevraagd – sprake zal zijn van gerichte en bij voorkeur sectorale steun, met het oog op de nadelen van generieke steun. Nu het coronavirus endemisch is verklaard, ondernemers bekend zijn met het coronavirus en zelf hebben nagedacht over maatregelen om verspreiding tegen te gaan, weegt het kabinet de nadelen van generieke steun zwaarder dan voorheen. **(zie bijlage 7: kabinetsreactie coronasteun)**

Commissiedebat Wet Open Overheid

11. Op 16 maart houdt de vaste Kamercommissie voor Binnenlandse Zaken een commissiedebat over de Wet open overheid (Woo). Minister Bruins-Slot (BZK) is aanwezig namens het kabinet. Het belang en het doel van de wet worden door alle Kamerleden erkend, maar bij de uitvoering worden meerdere vraagtekens geplaatst. Enkele dagen voorafgaand aan het debat is een rapport uitgekomen naar hoe de Woo tot nu toe is geïmplementeerd (het rapport-Matglas). Hieruit blijkt dat de termijn waarop ministeries, gemeenten en andere publieke organisaties een verzoek afhandelen in de praktijk vaak vele malen langer is dan wettelijk is toegestaan. Geen één ministerie scoort hierop een voldoende. Meerdere partijen uiten hun zorgen over het gebrek aan uniformiteit op beleid van de Woo en over verouderde ICT-systemen. De cultuuromslag die met de Woo wordt beoogd, is nog onvoldoende zichtbaar in de praktijk. Meerdere Kamerleden, zoals Dekker-Abdulaziz (D66), Omtzigt (onafhankelijk) en Leijten (SP) pleiten daarom voor meer regie door het rijk op de uitvoering van de Woo. Leijten benadrukt dat dit ook één van de aanbevelingen is in het rapport-Matglas. De oppositiepartijen uiten bovendien kritiek op de terughoudendheid op het gebied van vrijgeven van appverkeer tussen Kamerleden met bewindspersonen en hun communicatie onderling. De minister beaamt het belang van de wet en transparantie bij de overheid. Zij erkent dat er nog een hoop werk aan de winkel is maar dat er ook al veel is gedaan. Als voorbeeld noemt ze de openbaarmaking van beslisnota's. Minister Bruins-Slot wil jaarlijks rapporteren over de voortgang van ministeries om termijnen beter te halen (in een later stadium zouden ZBO's hierin ook meegenomen moeten worden). Belangrijk detail vindt de minister dat de omvang per verzoek enorm kan verschillen, hierdoor zegt de kwantiteit niet alles. Tegelijkertijd constateert ze dat de omvang van informatie-uitwisseling enorm is toegenomen, dagelijks sturen alleen al Rijksambtenaren meer dan 3 miljoen emails per dag naar elkaar. Alles wordt ingezet om de termijn te verkorten, zo wordt er ook geautomatiseerd gelakt. Er is bijna 800 miljoen vrijgemaakt om verouderde ICT-systemen bij het Rijk te moderniseren. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de Woo ligt bij ZBO's zelf maar het Rijk biedt wel tools aan. Naast de rapportage zegt de Minister toe een invoeringstoets op de Woo te doen die uiterlijk in de tweede helft van 2023 wordt uitgevoerd.

Colofon

Het Public Affairs-team ondersteunt en adviseert UWV in contacten met de politiek en strategische stakeholders. Wil je advies of kun je zelf ondersteuning

gebruiken van het PA-team? Neem dan contact met ons op:
publicaffairs@uwv.nl

De PA-Monitor wordt samengesteld door:

5.1 lid 2 sub e

Corporate Intelligence

Meer weten? In de databank Corporate Intelligence van het PA-team vind je tal van documenten (zoals moties, debatverslagen, Kamerbrieven en ga zo maar door). Ook vind je hier een archief van alle PA-monitors. Bekijk het hier: [Corporate Intelligence](#)